

השמש שקעה במהירות מעל העיר יזר שפרס. השמים האדומו במערב, תחילה בגוון ארגמני עז, ולאחר מכן בגוון כתום, שהלך ונחלש. אט אט השחירה יריעת הרקיע. מנוקדת בכוכבים נוצצים.

היה זה לילה קיצי בהיר, מושל העיר היסב בגזוזטרת ארמונו המפואר, גלימתו מונחת ברישול על כתפיו, ומבטו נעוץ אי שם באופק.

את ארוחת הערב סיים זה מכבר, ומחשבותיו שוטטו אודות הנעשה בעירו. רצון עז עלה בליבו לבחון מקרוב את אורחות חייהם של תושבי העיר. ולפתע הבלית במוחו רעיון לא מקורי.

הוא קם מכורסתו, חמק אל חדרו, ועטה על עצמו חלוק פשוט, שנשלף מארזו של אחד המשרתים.

אחר חמק מן הארמון, לא לפני שהודיע למוכירו כי הוא יוצא לסיור קצר, שעל דבר קיומו יש לשמור בסוד.

במשך שעה ארוכה שוטט המושל ברחובות העיר. החשכה היטיבה עמו, וגם החלוק הפשוט שלבש. הוא פסע ברחובות ובסמטאות, בשווקים הכמעט ריקים מאדם, בשכונות העניים הצפופות ובין בתיים המפוארים של העשירים.

עיניו נעו בסקרנות ואוזניו היו כרויות כאפרכסת. הוא ידע כי לפעמים דווקא בשעות החשכה, בהן ממעטות הבריות להתהלך ברחובות, ניתן להבחין בעניינים הטעונים שיפור, לעקוב אחר גנבי לילה, או אולי אפילו להאזין לקולותיהם של פושעים המתכנסים בקרן זווית וזוממים מרד כלשהו כנגד השלטונות.

כאשר הגיע המושל לרחוב היהודים הייתה השעה מאוחרת מאוד. סמוך ונראה לנקודת חצות.

דממה מבורכת שררה בין הבתים, והמושל, שידע כי היהודים הם הנתונים הנאמנים ביותר, התהלך בנחת, כשעצביו רפויים וחושיו בלתי דרוכים.

אולם לפתע קפא על עומדו. ליבו החסיר פעימה ופניו נצבעו בחיזורון עמוק. הוא האהיל בידו על עיניו, לוודא כי המחזה - מחזה אמת הוא, ואך בקושי החניק את הזעקה שנתמלטה מפיו.

מעל לאחד הבתים ברחוב היהודים הבחינו עיניו בעמוד של אש, מתנשא לגובה רב.

"דמיוני מתעתע בי", מלמל בשפתיים יבשות, "הצעידה הממושכת נותנת בי את אותותיה". הוא עצם את עיניו, שפשף אותן היטב ופקח שוב, רק כדי לגלות כי עמוד האש לא נמוג ולא נעלם.

"מה זאת?" התעגלו עיניו בתימהון, "הכיצד זה ייתכן? הכיצד הבית אינו נשרף?"

ולפתע הבין כי אין זו אש רגילה, גשמית. זהר עמוד של אש רוחנית ושמימית. "מי מתגורר שם, בבית הזה?" ניצתה סקרנותו, "אני מוכרח לגלות זאת."

הודעות מרכז "תלמידי ישיבת הר הזיתים" - א - פלא 052-5079555

שיעורי לווין

לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספד יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה") העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מר חשון התשע"ז

1404

"ועני ה' עליהם"

מתחילת ספר במדבר עד אמצע פרשתנו עוסק הספר בסדר מהנה ישראל, בשכינה הנמצאת בקירבו, ובהכנות למסע הגדול - המסע לארץ ישראל. וההכנות למסע מכילות בקירוב אף הכנה למלחמה, שהלא לפני כיבוש הארץ עומד העם. ולכן נמנה מהעם "כל יוצא צבא", והמסע הוא "לצבאותם". כך גם נבין את עניין החיצונות בפרשתנו, שעיקר תפקידם - למסע העם ולמלחמה, ואף את הליכת הארון לפני המחנה (י, לג), למרות שמקומו בשעת שלום הוא במרכזו (כך משמע מפסוק כא שם), שהלא למלחמה יוצא העם, ובמלחמה ניצב הארון בראשו.

אך כל ההכנות וההגיונות במסע זה - לשוא הם. שיקלקלו ישראל במעשיהם, ותתעכב כניסתם. תחילה בעקבות הטא המתאוננים, אחר - עד שקברו את המתאונים, בהמשך חיכה העם שבוע עד האסף מרים ומיד - הטא המרגלים, שבעקבותיו נגזר על כל הדור שלא יוכה להיכנס לארץ, וכך נחצה ספר במדבר לשניים, תחילתו בקדושת המחנה ובחגיגות, והמשכו - בהמאים ועונשים.

ובין שני חלקי הספר - שני פסוקים, המסומנים על ידי המסורה ב"סימניות". וזה לשון מדרש ההלכה על סימנים אלו: "ויהי בנסוע הארון - נקוד עליו מלמעלה ומלמטה, מפני שלא היה זה מקומו. רבי אומר: מפני שהוא ספר בפני עצמו" (ספרי פיסקא פד). ולדברי רבי מקשרת הגמרא (שבת דף קטז) את דברי ר' יונתן: "הצבה עמודיה שבעה - אלו שבעה ספרי תורה". ובכך מתחלק ספר במדבר לשלושה ספרים שונים, שהראשון, כאמור, עוסק במסע העם שכל מעשהו על פי ה', והאחרון במשא העם המכביר על כתפו של משה.

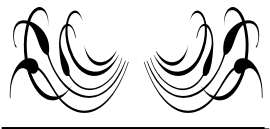
אך כיצד ומדוע חל השינוי הקיצוני הזה, בהרף שני פסוקים? ניתן למצוא לכך מעין רמז בדברי חז"ל, המכוונים לכך ששני פסוקים אלו הם הם רומזים בתוכם על המצב המאפשר לעם להדרדר ולחטוא. כלשון המדרש דלעיל: "נקוד עליו מלמעלה ומלמטה", המביא לדרוש את הנקוד כאילו לא נכתב (באבות דרבי הושב) עניין הניקוד על האותיות: "כך אמר עזרא: את כי יבוא אליהו ויאמר לי 'מפני מה כתבת?' כך אומר אני 'כבר נקדתי עליהן'". וראה עוד בבראשית רבה מ"ה, פ"ו). וכן לשון חז"ל במקום אחר: "תריץ פסוקים שעליהם נוגנין הפוכין, ונטפלו בתורה שהן מנבאות אלדד ומידד" (מדרש חסרות ויתרות, והובא בתורה שלימה אות קל"ז, ובהלכות מ"ח מן הגניזה).

במדרשים אלו אפשר לראות מעין הסתייגות עדינה מלשונם של הפסוקים הנמצאים במעבר בין פרקי הקדושה שבספר לבין החמאים שבו, משני הפסוקים המיוחסים לאלדד ומידד (המתנבאים בהמשך) ניתן להבין כי ההתייחסות לארון הינה כהתייחסות לקביה בעצמו, שכשהארון נוסע נאמר "קומה ה'", וכשנח - "שובה ה'". הבנה מוטעית של פסוקים אלו, הרוואה בארון כאילו הוא עצמו מקום השכינה דווקא מפאת השראת השכינה בלב מחנה ישראל, החונה סביב למשכן ולארון, יכולה להביא את המתאוננים והאספסוף שבקירבו למאוס בא - להי ישראל ולבקש לשוב למצרים. פרשנות מוטעיה של השראת הענין בקרב ישראל כאילו זהו דמותו וממשו של האל, יכולה להביא לידי "כי מאסתם את ה' אשר בקירבכם".

העלון לע"נ מור אבי ר' יוסף סויסה בר אסתר ז"ל שנלב"ע י' סיון תשנ"ב.

שבת שלום

שבת יבי סיון ה-תשפ"ב
פרשה: **בהעלתך**
הפטרה: **רני ושמחי**

הדלקת נרות - 19:28
צאת השבת - 20:21
ר"ת: 21:17

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:31

שעת	התענית
4:10	4:09
4:17	4:16
5:36	5:35
12:44	12:43
13:20	13:18
19:53	19:50

לא תופס מקום

רבי בונם מפשיסחה שאל את אחד מחסידיו המכובדים, רבי ברוך סטוצ'ינר, ברוך, האם מצאת לעצמך אכסניה הגונה בפשיסחה? השיב רבי ברוך: מי שאינו תופס מקום, יש לו מקום בכל מקום...

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה מרת אהודי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל 052-5079555

photos.net & more

לפנים בישראל כשכולם היו יושבים על מקומם, וכל אחד היה שורה במקום אבותיו, היו הבנים נמשכים אחר אבותיהם בקיום המצוות ובלמידת התורה, והתורה היתה מחזרת על אכסניא שלה והתוכחה היתה נחוצה רק לשיפור המצוה ולהידורה, אבל לא היה צריך האב להזהיר לבנו על עיקרי הדינים, כגון הנחת תפילין או שמירת שבת או גילוח בתער, והוה בבחינת "על פי ה' יחנו".

אבל כעת, שמצויי שכל אחד נודד ממקומו על פת לחם, ולפעמים נמצא במקום שפורצים את עיקרי הדת, ומצוות התורה הפקר בעיניהם, ויוכל בקלות להמשך אחריהם, ולפעמים כשהדבר נוגע לפרנסתו, עלול להכשל חלילה במאכלות אסורות ובחילול שבת, כעת החובה על כל אחד להזהיר לא על פרטי הדינים והידורים, אלא על עיקר קיום המצוות, לדעת חומר כל איסור ואיסור וגודל עונשו, למען יקויים בנו: "על פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו".

"ובהקדולי את הקהל תתקעו ולא תריעו" על פסוק זה היה אומר הצדיק רבי משה אליקים מקורניץ: "ובהקדולי את הקהל" - כאשר בני ישראל יהיו נקהלים כאחד ומאוחדים בדעה אחת - התוצאה תהיה: "תתקעו" - תהיו תקועים ומבוטסים על אדמתכם כיתר נאמן, "ולא תריעו" - ואויביכם לא יוכלו לשבור ולרצץ אתכם... "ויל' תבואו מלזומה בארצכם על הצד הצודר אתכם והרעותם בזהצדיות".

הנה התאווה נמשלה למלח צריך למעט בה, שאף על פי שהמלח צורך גדול לאדם, עם כל זה אם ירבה בו יהיה רע לו, ורק מיעוט שלו טוב. וכמו שמסופר במדרש, שאיש אחד אמר לירושלמי, הנה לפניך פרוטה אחת ותקנה לי בה אוכל שאוכל ואשבע ואקח עמי את הנשאר גם לדרך. הלך וקנה בה מלח, ואמר לו אכול כדי שבעך, ותקח ממנו גם אתך לדרך. ולכן התאווה נקראת מלח, כי רק המעט ממנה טוב, אבל אם ירבה בה היא רעה, אבל כל זה אינו אלא בתאווה החומרית הגופנית, אבל תאווה הנפשית כל מה שהאדם יוכל להגדילה ולהרבות - הוא טוב לו.

וזהו שאומר הכתוב: "וכי תבואו מלחמה בארצכם", אם נחלק תיבת "מלחמה" לשנים, יצא "מלח מה", כלומר מה שאתם צריכים, להביא ולהכין מלח מה מדה שהיא מודדת מלח מעט ("מה" הוא מעט כמו "ינחנו מה"), זהו דוקא בארצכם, והיינו בחומר שלכם, כי החומר מכוונה בשם ארץ, ולא יהיה זה בחלק הנפשי שלכם.

"כי ה' דיבר טוב על ישראל" הגאון רבי צבי אלימלך שפירא כותב בספרו "אגרא דכלה": בכל המקרא מצינו רק שתי פעמים

את הביטוי "דיבר טוב". בכתוב שלפנינו נאמר: "דיבר טוב על ישראל". ובמגילת אסתר (ו, ט) נאמר: "דיבר טוב על המלך", (לפי דברי חכמינו, הכוונה כאן למלכו של עולם, הוא הקדוש ברוך לדבר רק "טוב" על עם ישראל ולהמנע מלקטרג עליו. וכל מי שמדבר טוב על ישראל, כאילו דיבר טוב על מלכו של עולם.

"והאספסוף אשר בקרב התאו תאוה" לכאורה תיבת "בקרב" נראית מיותרת, ודי היה לכתוב "והאספסוף התאו תאוה", ומדוע הוסיף אשר בקרב?

אלא הכוונה שהיתה להם תאוה בגוף הקרב (מלשון הקרב והכרעיים) שלהם, שהיו מתאווים שיגדלו ויתרבו הקרב שלהם, וכמו אותו מלך פרס שהיה מתפלל לאליל שלו, שגרוננו יהיה ארוך כפליים מהשיעור שלו, כדי שיתעבב בו האבילה יותר ולא ירד המאכל תיכף לחדרי בטנו, שאז יתענג בהרגשת מתיקות המאכל בהיותו שוהה בגרונו, כך הם התאו על גוף הקרב שלהם תאוה שיגדלו ויתרחבו, וזהו שכתוב "ובטן רשעים תחסר", כי בעיניהם יחסר השיעור של בטנם, בחשבם כי קטנה היא ולא תכיל הרבה מאכל כפי רוב תאוותם.

"והאספסוף אשר בקרב התאו תאוה" הנה להלן (פסוק לג) כתוב: "הבשר עודנו בין שינייהם טרם יכרת, ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאד", והדבר מפליא מה כל החורדה הזאת, האם בשביל שביקשו בשר וכו' הייבים מיתה?

והענין יובן על פי משל לאדם שנסע לאמריקה מחמת עוניו ודוחקו, והשאיר את בנו בבית איש כפרי ששיעבד אותו והאכיל אותו שומים ובצלים, והילד גדל אצל הכפרי בצער רב. לימים חזר אביו עם עושר רב ומצא את בנו במצב קשה, מיד לקח אותו מהכפרי בכח וקנה לו בית גדול עם גינה ופרדסים והשיאו אשה מכובדת. והנה הבן במקום להודות לאביו שפדאו מצרות והשפיע עליו כל טוב, החל לבכות. שאל אותו אביו מפני מה אתה בוכה? ענה הבן: זכרתי את השומים והבצלים שהאכלני הכפרי... כמוכן שבן זה ראוי לעונשים כבדים.

והנמשל, עם ישראל נוצר לגדולות לעם רוחני, וכמאמר הכתוב: "עם זה יצרתי לי תהלתי יספרו", והקדוש ברוך הוא הוציאם ופדאם מעוני מצרים מכור הברזל, והוציאם ברכוש גדול והכניסם לחופה במעמד הר סיני, וקיבלו את התורה על מנת שיהיו אור לגויים. והנה עם ישראל לא זו בלבד שלא הודו על זה, אלא עדיין מוכירים את האבטחים והשומים והבצלים, כלומר, שהם חושבים שזהו נוצרו, ונמצא שהם מועלים בתפקידם הרם, שנאמר עליהם: "תהלתי יספרו", ואם כן מעלו הם בתפקידם ולכן נענשו.

לילות תורה

סדר לימוד תורה בלילה, והנהגת הלילה
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

באלו זמנים יש להקל לקרוא מקרא בלילה

י. מותר לקרוא מקרא בבין השמשות שהוא ספק יום ספק לילה.

יא. חומרת המקובלים שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה, היא בין קודם הצות הלילה ובין לאחר הצות הלילה, ואפילו באשמורת הבוקר אין להקל לקרוא מקרא כל זמן שלא עלה עמוד השחר.

יב. מותר לקרוא מקרא בליל שבת, ובליל יום טוב.

יג. מותר לקרוא מקרא בליל יום הכפורים. וכן מנהג ישראל בכמה מקומות לקרוא ספר תהלים בליל יום הכפורים.

יד. יש להזהר שלא לקרוא מקרא גם במוצאי שבת. ומכל מקום מותר לומר במוצאי שבת פסוקי "ויתן לך" שנוהגים לאומרים אחר ההכרלה. וכן הנהגים לומר מזמורי תהלים ו"אלפא ביתא" קודם תפלת ערבית במוצאי שבת, רשאים להמשיך במנהגם, ויש להם על מה שיסמוכו.

יז. מותר לקרוא פסוקי מקרא בליל ששי, ואפילו קודם הצות הלילה.

יח. חומרת המקובלים שלא לקרוא פסוקי מקרא בלילה, היא אף בליל ראש חודש.

יט. ובלילות חול המועד מותר לקרוא מקרא. ומנהג ישראל לקרוא ספר משנה תורה ושאר פסוקים בליל הושענא רבה, ואפילו קודם הצות הלילה.

קריאת תרגום בלילה, וכשבת ויום טוב

פ. על פי דעת רבותינו המקובלים, אין לקרוא תרגום הפסוקים בלשון ארמית בלילה כלל, ולכן כשקורא עשרים וששה פסוקים מפרשת השבוע בליל ששי, (וכמו שכתב רבינו האר"י בשער המצות פרשת ואתחנן), יקרא הפסוקים שנים מקרא בלא תרגום.

ז. יש מרבתינו המקובלים הסוברים שאף בשבת ויום טוב לכתחלה אין לקרוא תרגום, ולכן לכתחלה יש להקדים קריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום לערב שבת. ואם חל יום טוב בערב שבת יקדים קריאת שנים מקרא ואחד תרגום לערב יום טוב. ומכל מקום אם לא קרא קודם השבת יקרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בשבת בבוקר.

ח. וכן ראוי להקדים קריאת פרשת "וזהו הברכה" שנים מקרא ואחד תרגום ליום הושענא רבה. ואם לא עשה כן רשאי לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום ביום שמחת תורה.

השלמת לימוד היום בלילה

י. מי שקבע לעצמו ללמוד סדר לימוד מסויים באופן קבוע בכל יום, ופעם אחת אירע שלא השלים לימודו, צריך להשלימו בלילה שלאחריו מיד, מפני שנחשב הרבר עליו כנדר. ומובן שקודם שיקבע האדם סדר לימוד קבוע יאמר בפירוש שמקבל עליו סדר זה בלי נדר, כדי שלא יבוא לידי כך שיעבור על איסור נדרים ושבועות שהוא איסור חמור ביותר.

יא. ויש אומרים שאם קבע לעצמו ללמוד סדר לימוד מסויים באופן קבוע בכל יום, ולא השלימו בלילה שלאחריו, הפסיד אותו לימוד לגמרי. ויש אומרים שיכול להשלימו גם בימים שלאחריו.

יב. ועל כל פנים אם קבע לעצמו כמות מסויימת של דברי תורה, כגון שקבע ללמוד בכל יום דף גמרא או כמה דפי גמרא, ואירע ביום אחד שמחמת טרדתו או חולשתו לא הספיק להשלים אותו לימוד, וגם בלילה שלאחריו לא השלימו, חייב להשלימו בימים שלאחר מכן.

ליל פ' ה'

"שפל באמת"

הצדיק הנודע, רבי מנחם-מענדל מוויטבסק (מנהיגה של החסידות בתקופה הראשונה שלאחר הסתלקות המגיד ממזריטש), היה מוסיף באיגרותיו ליד התימת שמו - "השפל באמת". אמר עליו רבי ישראל מרדוויץ: השפלות היתה ספוגה בכל רמ"א איבריו, עד שהדבר לא נראה בעיניו כמעלה טובה כלשהי.

הביטוי הזה מצא חן בעיני מיישור, וגם הוא החל לחתום בתואר "השפל באמת". אמר על כך רבי שניאור-זלמן מלארי: "רבי מנחם-מענדל מוויטבסק היה שפל באמת. ואילו זה באמת שפל..."